

ר' עובדיה מברטנורא
 בטהרה, שמא תטמא העיסה,
 דעיקר מצוה היא להמתין עד
 אחר גמר לישה: ובלבד שיהא
 שם חמשת רבעים קמח.
 שנתערבו במים, דבפחות מהן
 לא הגיעה העיסה לכלל חיוב
 חלה. ואית ספרים דגרסי
 ובלבד שלא יהיה שם חמשת
 רבעים קמח, כלומר שלא
 ישארו חמשת רבעים קמח
 שלא נתערבו במים, דאם
 נשארו חמשת רבעים לא
 נפטרו בחלה שהפריש קודם
 שנתגלגלו. ובירושלמי מוכיח
 שאם אמר ה"ז חלה על השאור
 ועל העיסה ועל הקמח הנשאר
 לכשתתגלגל העיסה כולה
 תתקדש זו שבידי לשם חלה,
 הרי זה מותר. וכן ילמד אדם
 בתוך ביתו לנשים לומר כן
 כשמפרישות חלה מיד אחר
 גלגול העיסה קודם עריכת
 הלחם: ב נדמעה עיסתה.
 נתערב בה תרומה בפחות
 ממאה חולין: משגלגלה חייבת.
 דכיון דנתחייבה בחלה כבר, תו
 לא פקע ע"י דמוע: עד שלא
 גלגלה תעשה בטומאה. כיון
 דאפילו אם תעשה בטהרה אין
 הכהן רשאי לאכלה מפני ספק
 שנולד בה, יכול לטמאותה מיד
 קודם גלגול: משגלגלה תעשה
 בטהרה. אם נולד בה ספק
 לאחר הגלגול אסור לטמאותה,
 דחולין הטבולים לחלה כחלה
 דמו, ותרומה תלויה צריכה
 שמור: ג עד שלא גלגלה
 ופדאתה. ולאחר שפדאתה
 גלגלה: חייבת. כיון דבשעת

שתזדרז בהפרשה, שמא תיטמא העיסה, **וּבְלִבְד**
שְׁלֹא יְהֵא שָׁם - בקמח שלא נתערב במים שיעור
 חיוב חלה, והוא **חֲמִשָּׁת רְבָעִים קָמַח**:

משנה ב

נְדָמְעָה עִסְתָּה - נתערבה תרומה בעיסת חולין,
 ואין בחולין מאה כנגד התרומה, אם התערובת נוצרה
עַד שְׁלֹא גִלְגְּלָה - קודם שנילושה - **פְּטוּרָה** מן
 החלה, **שֶׁהִמְדַּמְעַ פְּטוּר** מחלה. **וּמִשְׁגִּלְגְּלָה** -
 נילושה היטב - **חַיִּבַת** בחלה.
נוֹלַד לָהּ - לעיסה **סָפֵק טְמֵאָה עַד שְׁלֹא גִלְגְּלָה**
 - קודם שנילושה - **תַּעֲשֶׂה בְטֵמֵאָה** - מותר
 לטמאה אפילו טומאת ודאי, שאפילו אם תעשה
 בטהרה אין הכהן רשאי לאכלה מפני הספק שנולד
 בה, **וּמִשְׁגִּלְגְּלָה** נולד בה הספק - **תַּעֲשֶׂה בְטַהֲרָה**
 ואסור לטמאה, הואיל וכבר נתחייבה העיסה בחלה:

עיסת הקדש פטורה מחלה

משנה ג

הַקִּדְיִשָּׁה את **עִסְתָּה** להקדש **עַד שְׁלֹא גִלְגְּלָה**
 ועדיין לא נתחייבה בחלה, **וּפְדָאתָה** מן ההקדש,
 ואחר כך לשה אותה - **חַיִּבַת** בחלה.
 הקדישה את העיסה **מִשְׁגִּלְגְּלָה** - לאחר שנלושה,
וּפְדָאתָה אחר כך מההקדש, **חַיִּבַת** בחלה, שבשעת
 לישתה היתה של הדיוט.
הַקִּדְיִשָּׁתָה עַד שְׁלֹא גִלְגְּלָה - לפני לישה,
וְגִלְגְּלָה הַגֹּזֵבֵר של ההקדש, **וְאַחַר כֵּן פְּדָאתָה**
 - **פְּטוּרָה** מן החלה, **שֶׁבִשְׁעַת חוֹבְתָהּ** - בשעת
 לישתה **הֵיְתָה פְּטוּרָה**:

משנה ד

כִּיּוֹצֵא בּוֹ: הַמְּקִדִּישׁ פְּרוֹתָיו עַד שְׁלֹא בָּאוּ
 הגלגול לא היתה הקדש: שבשעת חובתה היתה פטורה. דגלגול הקדש פוטר, דכתיב עריסותיכם
 ולא עיסת הקדש: ד עד שלא באו לעונת המעשרות. כל אחד כמשפט המפורש ב"פ דמעשרות:

לרפואת דבורה בת תרצה שושנה

חלה - פרק שלישי

משנת רפאל - שפג

לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת, וּפְדָאָן אַחַר כֵּךְ לִפְנֵי הַגַּעְתָּם
לעונת המעשרות - חִיבִין הפירות במעשרות, כיון
שכשבאו לעונת המעשרות היו ברשותו ולא ברשות
ההקדש. וּמִשְׁבָּאוֹ לְעוֹנַת הַמַּעֲשָׂרוֹת הַקְּדִישִׁים,
וּפְדָאָן אַחַר כֵּךְ - חִיבִין הואיל ונתחייבו לפני כן.
הַקְּדִישִׁין עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ לַמַּעֲשָׂרוֹת, וְנִגְמְרוּ
הַגְּזֵפֵר, וְאַחַר כֵּךְ פְּדָאָן - פְּטוּרִין, שֶׁבִשְׂעַת
חֻבְתָּן הָיוּ פְּטוּרִין:

עיסת נכרים

משנה ה

נְכָרֵי שְׁנֵתוֹ קִמַּח לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ עֶסָה,
פְּטוּרָה מִן הַחֲלָה אִף שֶׁלֹּשָׁה יִשְׂרָאֵלִי. נִתְּנָה לוֹ
- הַגּוֹי לְיִשְׂרָאֵל אֵת הַעִיסָה בְּמִתְּנָהּ, אִם נָתַן לוֹ עַד
שֶׁלֹּא גָלְגַל - חִיבֵי הַיִּשְׂרָאֵל בַּחֲלָה, וּמִשְׁגֻּלְגַל -
פְּטוּר לִפְנֵי שֶׁהִיְתָה בְּרִשׁוֹת הַגּוֹי בְּזִמְנֵי חַיִּיבוֹ. הַעוֹשֶׂה
עֶסָה בְּשׁוֹתְפוֹת עִם הַנְּכָרִי, אִם אֵין בְּשֵׁל יִשְׂרָאֵל
- בַּחֲלֵק שֶׁל הַיִּשְׂרָאֵל בְּשַׁעוֹר חֲלָה - פְּטוּרָה
הַעִיסָה מִן הַחֲלָה:

משנה ו

גַּר שְׁנֵתְגִיר וְהִיְתָה לוֹ עֶסָה, אִם נַעֲשִׂית הַעִיסָה
עַד שֶׁלֹּא נִתְּגִיר - פְּטוּר, וּמִשְׁנֵתְגִיר - חִיבֵי.
וְאִם סָפַק מִתִּי נִתְּגִלְגֵּלָה, לִפְנֵי שֶׁנִּתְּגִיר אוֹ לְאַחַר
שֶׁנִּתְּגִיר - חִיבֵי לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה חֲלָה, וְאֵין חִיבִין
עָלֶיהָ חֲמִישׁ - זֵר שֶׁאֲכָלָה בְּשׁוּגָג אֵין חִיבֵי לְהוֹסִיף

ר' עובדיה מברטנורא
וגמרו הגובר. שנגמרו בעודן
תחת יד הגובר: שבשעת
חובתן היו פטורים. דכתיב
דגנך, ולא דגן הקדש:
ה פטורה מן החלה. שאין
גלגולו של ישראל מחייב
העיסה של נכרי. וכן עיסה של
ישראל אין גלגול הנכרים
פוטר: אם אין בשל ישראל
כשעור. שחייבין להפריש
ממנה חלה, שהן חמשת
רבעים: ו ספק חייב. משום
דהוי ספק איסורא, ולחומרא,
ומפריש חלה ומוכרה לכהן:
ואין חייבין עליה חומש. זר
האוכלא אינו משלם את
החומש, אבל הקרן משלם,
דתשלומי תרומה כפרה ניהו,
הלכך מפריש תשלומין
ומכפרים מספק, ומוכרין לכהן:
אחר הקרימה בתנור. דסבר
ר"ע אין גמר מלאכתה של חלה
עד שיקרמו פני הפת בתנור, וזו
היא עונתה לחלה, הלכך אם
נתגיר קודם שיקרמו פני הפת
בתנור, חייב בחלה. ואין הלכה
כר"ע: אורו. לאו מין דגן הוא,
וכל שאינו מין דגן פטור מן
החלה, ואין אדם יוצא בו ידי
חובתו בפסח: אם יש בה טעם
חומש על תשלום הקרן.

רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר: גַּמַר מִלֵּאכְתָּה שֶׁל הַעִיסָה אֵינוֹ מִשְׁגֻּלְגַל, אֲלֵא הַפֶּל הוֹלֵךְ
אַחַר הַקְּרִימָה בַּתְּנׁוֹר הַיָּינוֹ מִשְׁנִקְרָמוֹ פְּנֵי הַפֶּת בַּתְּנׁוֹר חַיִּיבֵת בַּחֲלָה:

תערובות שונות

משנה ז

הַעוֹשֶׂה עֶסָה מִן הַחֲטִיִּים הַחַיִּיבִים בַּחֲלָה וּמִן הָאֲרָזִי הַפְּטוּר מִן הַחֲלָה, וְעִירְבָם
יחד, אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן - טַעַם הַחֲטִיִּים - חִיבֵת בַּחֲלָה אִף שֶׁאֵין בַּחֲטִיִּים